

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 729

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 12 august 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 161 din 26 mai 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal	2–4
Decizia nr. 163 din 26 mai 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 396 și ale art. 421 din Codul de procedură penală	5–7
Decizia nr. 247 din 4 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală	7–12
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
115. — Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor privind autorizarea/înregistrarea/avizarea/certificarea în domeniul sanitar-veterinar și eliberarea certificatelor de competențe profesionale/recunoaștere a calificărilor profesionale și/sau a adeverinței privind exercitarea efectivă și legală a profesiilor de asistent veterinar și tehnician veterinar reglementate în România	13–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 161**

din 26 mai 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Gheorghe Clapon în Dosarul nr. 9.314/99/2013*/a26 al Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 698D/2018.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, domnul avocat Daniel Manolache, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Apreciază că sintagma „lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public” este lipsită de claritate și previzibilitate, fapt ce determină și încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil. Face referire la Decizia nr. 856 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 13 aprilie 2018, și Decizia nr. 110 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 19 mai 2020.

4. Susține că sintagma „inducerea în eroare” este comună infracțiunii de trafic de influență și celei de înșelăciune, acest lucru determinând neclaritatea textului și lipsa acestuia de previzibilitate. Deși este vorba de aceeași acțiune — „inducerea în eroare”, regimul sancționator al celor două infracțiuni este diferit. Prin această modalitate de legiferare se ajunge la o dublă incriminare a aceleiași fapte, ceea ce determină încălcarea prevederilor constituționale invocate.

5. Prin reglementarea infracțiunii de trafic de influență, legiuitorul sancționează o simplă „laudă” a făptuitorului, fără a se putea determina intenția reală de a interveni pe lângă un funcționar public. Or, simpla „laudă” ar trebui încadrată la infracțiunea de înșelăciune, iar nu la cea de trafic de influență. Apreciază că există o dublă incriminare, deoarece în actuala legislație simpla afirmație că o persoană are influență asupra unui funcționar, deși această afirmație este nereală, întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune, cât și pe cele ale infracțiunii de trafic de influență.

6. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public solicită, în principal, respingerea ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate, apreciind că autorul acesteia nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci critică modul de aplicare a legii de către organele judiciare. În subsidiar, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, invocă Decizia nr. 712 din 5 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 27 ianuarie 2020, Decizia nr. 856 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 13 aprilie 2018, și Decizia nr. 134 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 413 din 31 mai 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 23 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 9.314/99/2013*/a26, **Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal**, excepție ridicată de Gheorghe Clapon cu ocazia soluționării unei cauze penale.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține că sintagmele „lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public” și „care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act” sunt lipsite de claritate și previzibilitate, fapt ce determină și încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil.

9. Apreciază că, pentru a vorbi de infracțiunea de trafic de influență, dispozițiile criticate impun existența a două condiții, care sunt asemănătoare celor reglementate în cazul infracțiunii de înșelăciune. Astfel, același element material se regăsește atât în cazul infracțiunii de înșelăciune, cât și în cazul infracțiunii de trafic de influență. Așa fiind, consideră că dispozițiile criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, persoana care săvârșește actele materiale ale inducerii în eroare a unei persoane considerând că săvârșește infracțiunea de înșelăciune, iar nu pe cea de trafic de influență.

10. În continuare, susține că expresia „promite că va determina” este lipsită de claritate, deoarece sancționează o simplă „laudă” a făptuitorului, fără a se putea determina intenția reală de a interveni pe lângă un funcționar public. Or, simpla „laudă” ar trebui încadrată la infracțiunea de înșelăciune, iar nu la cea de trafic de influență. Apreciază că există o dublă incriminare, deoarece în actuala legislație simpla afirmație că o persoană are influență asupra unui funcționar, deși această afirmație este nereală, întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune, cât și pe cele ale infracțiunii de trafic de influență.

11. **Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori** nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile avocatului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 291 alin. (1) din Codul penal, cu următorul conținut: *„Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”*.

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi și art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate din perspectiva unor critici similare, prin Decizia nr. 856 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 13 aprilie 2018, Decizia nr. 134 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 413 din 31 mai 2017, și Decizia nr. 546 din 13 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 7 noiembrie 2017.

18. Curtea a observat că, în mod constant, doctrina a reținut că prin expresia „are influență” se înțelege că acea persoană se bucură în mod real de încrederea funcționarului sau a altui salariat ori că bunele relații personale cu acesta corespund realității, așadar, acea persoană este în asemenea relații cu funcționarul încât să îl poată determina să aibă o anumită conduită, atitudine, acțiune. Prin expresia „lasă să se creadă că are influență” asupra unui funcționar sau a altui salariat, literatura de specialitate înțelege că o persoană se laudă că are trecere pe lângă un funcționar sau alt salariat (afirmând, de pildă, că datorită încrederii de care se bucură sau datorită rudeniei sau relațiilor personale pe care le are cu acel funcționar sau salariat poate determina o anumită atitudine a acestuia ori poate obține o anumită rezolvare) ori se prevalează, pretinde,

afirmă, contrar realității, că este în relații bune cu funcționarul ori alt salariat, că se bucură de aprecierea și încrederea acestuia de asemenea natură încât poate rezolva problema de care este interesat cumpărătorul de influență. Se consideră că cerința este îndeplinită și atunci când o persoană, fără a se lăuda că are trecere asupra unui funcționar, nu dezmente afirmațiile altora cu privire la existența acesteia. De asemenea, Curtea a observat că, potrivit practicii judiciare, nu are relevanță dacă făptuitorul a precizat ori nu numele funcționarului public asupra căruia are influență, suficient fiind să îl fi determinat numai prin calitatea acestuia. Curtea a observat, totodată, că, potrivit unei jurisprudențe constante, pentru reținerea infracțiunii de trafic de influență nu este necesar ca inculpatul să indice în mod nominal funcționarul public pe lângă care pretinde că ar avea trecere, dacă din conținutul celor afirmate de el se desprinde competența acestui funcționar de a dispune în legătură cu actul referitor la care se trafica influența, întrucât este important ca influența presupusă a inculpatului să fi constituit pentru persoana interesată motivul tranzacției. Cu alte cuvinte, pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de trafic de influență este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții, printre care și aceea ca influența pe care o are sau lasă să se creadă că o are făptuitorul să privească un funcționar sau alt salariat care are atribuții în îndeplinirea actului pentru care făptuitorul a primit sau a pretins bani ori alte foloase. Nu are relevanță dacă numele atribuit de către făptuitor celui funcționar sau salariat este real sau fictiv. Prin urmare, esențial este ca influența făptuitorului să fi constituit pentru persoana interesată motivul determinant al tranzacției.

19. Curtea a constatat că, în condițiile în care cele două noțiuni utilizate în cuprinsul art. 291 din Codul penal — „persoană care are influență”/„persoană care lasă să se creadă că are influență” — se regăseau și în norma penală anterioară (respectiv art. 257 din Codul penal din 1969), dat fiind conținutul normativ identic al acestora, dezvoltările teoretice și jurisprudența în materia infracțiunii de trafic de influență, cu referire la noțiunile precitate, își păstrează valabilitatea și sub noul Cod penal.

20. Având în vedere că în noul Cod penal legiuitorul utilizează noțiuni identice în incriminarea faptei de trafic de influență — „persoană care are influență”, respectiv „persoană care lasă să se creadă că are influență” —, care, în acest mod, au devenit expresii consacrate, ținând cont de jurisprudența și doctrina dezvoltate până la data intrării în vigoare a noului Cod penal și luând în considerare faptul că, în mod firesc, jurisprudența care vine în continuarea celei existente va avea drept reper cele statuate anterior, Curtea a constatat că dispozițiile de lege criticate nu au o formulare ambiguă, neclară și imprezizibilă pentru un cetățean care nu dispune de o pregătire juridică temeinică, astfel că nu încalcă cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii impuse de art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 alin. (5) din Constituție și nu conduc la o aplicare extensivă, prin analogie, a legii penale.

21. De altfel, Curtea a reținut un argument în plus care susține concluzia anterioară, respectiv faptul că, în actuala reglementare a infracțiunii de trafic de influență, legiuitorul a adăugat o nouă condiție de tipicitate (nouă cerință esențială), necesară pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii, respectiv aceea ca făptuitorul să promită cumpărătorului de influență că îl va determina pe funcționarul public sau va determina o altă persoană dintre cele menționate de lege să

îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri. Curtea a constatat că formularea normei penale criticate — „pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta” — este redactată clar. Pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de trafic de influență, deci pentru existența infracțiunii, este necesară îndeplinirea cerinței existenței influenței reale sau imaginare (conjunctia „sau”, cu funcție disjunctivă, având înțelesul curent din limba română — ori/fie, în concret legând noțiuni care se exclud ca alternative), împreună cu/alături de cerința ca făptuitorul să promită că îl va determina pe funcționarul public sau va determina o altă persoană dintre cele menționate de lege să adopte conduita dorită de cumpărătorul de influență (conjunctia copulativă „și” având funcția de a lega două cerințe esențiale, de a indica o completare, un adaos, o precizare nouă în incriminarea faptei de trafic de influență). Or, Curtea a constatat că realizarea acestei din urmă condiții (de a promite influența asupra funcționarului) presupune asumarea din partea făptuitorului a obligației, a angajamentului de a-l determina pe funcționar să adopte conduita ce formează obiectul traficării de influență.

22. Neintervenind elemente noi, care să determine modificarea acestei jurisprudențe, soluția adoptată în aceste decizii, precum și considerentele acestora sunt valabile și în cauza de față.

23. În ceea ce privește susținerea potrivit căreia există o dublă incriminare, deoarece în actuala legislație aceeași faptă întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune, cât și pe cele ale infracțiunii de trafic de influență, Curtea apreciază că nici aceasta nu poate fi reținută.

24. Curtea observă că infracțiunea de înșelăciune este o infracțiune contra patrimoniului, pe când infracțiunea de trafic de influență este o infracțiune de corupție. Astfel, obiectul juridic special al infracțiunii de înșelăciune este asemănător cu al celorlalte infracțiuni de fraudă și constă în relațiile sociale de ordin patrimonial care implică buna-credință și încrederea

reciprocă a subiecților acestor relații. Infracțiunea de trafic de influență are ca obiect juridic special relațiile sociale privitoare la desfășurarea activității instituțiilor publice sau private în condiții care să asigure încrederea și prestigiul de care să se bucure personalul acestora. Prin comiterea faptei de către subiectul activ se creează o stare de neîncredere în legătură cu corectitudinea funcționarului public sau a altor persoane care îndeplinesc o însărcinare în cadrul unei persoane juridice sau al unei persoane care exercită un serviciu de interes public.

25. Totodată, în cazul infracțiunii de înșelăciune, elementul material constă într-o acțiune de inducere în eroare, deci dintr-o acțiune frauduloasă de amăgire, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, pe când în cazul infracțiunii de trafic de influență, elementul material constă în acțiunea de traficare a influenței care se poate realiza în una dintre următoarele variante alternative: pretinderea de la o persoană interesată a unei sume de bani sau a unui alt folos pentru a interveni pe lângă un funcționar public asupra căruia subiectul are sau lasă să se creadă că are influență; primirea de la o persoană interesată, în același scop, a unei sume de bani sau a altor foloase; acceptarea de promisiuni făcute în scopul menționat de către o persoană interesată.

26. În ceea ce privește urmarea imediată a săvârșirii infracțiunii de înșelăciune, Curtea observă că aceasta constă în producerea unei pagube materiale persoanei înșelate, iar în absența unei acțiuni menite să producă pagubă, fapta nu constituie infracțiunea de înșelăciune. În cazul infracțiunii de trafic de influență, realizarea elementului material are ca urmare imediată crearea unei stări de pericol în ceea ce privește buna desfășurare a activității unui organ de stat, instituții sau altei persoane juridice, în serviciul căreia se află funcționarul public sau persoana care este solicitată de făptuitor, starea de pericol izvorând din atingerea adusă prin expunerea reputației acestora la neîncredere și suspiciune.

27. Așa fiind, Curtea constată că prin reglementarea celor două infracțiuni legiuitorul nu a legiferat o dublă incriminare, faptele care constituie elementul material al celor două infracțiuni fiind diferite și sancționate în consecință.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Clapon în Dosarul nr. 9.314/99/2013*/a26 al Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 291 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 mai 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 163

din 26 mai 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 396 și ale art. 421
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 396 și ale art. 421 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Rudi Sâma și Diana Ioana Sâma în Dosarul nr. 8.567/30/2016 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 703D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită, în principal, respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, apreciind, pe de-o parte, că dispozițiile criticate nu au legătură cu soluționarea cauzei, iar, pe de altă parte, că autorul excepției solicită instanței de contencios constituțional completarea textelor de lege. În subsidiar, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens invocă Decizia nr. 838 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 1 martie 2016, și Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 26 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.567/30/2016, **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 396 și art. 421 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Rudi Sâma și Diana Ioana Sâma, cu ocazia soluționării apelului.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că, potrivit Deciziei nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, nulitatea absolută ce decurge din încălcarea regulilor privind competența organului de urmărire penală după materie sau calitatea persoanei poate fi invocată oricând pe întreg parcursul procesului penal, chiar și în căile de atac. Or, în aceste condiții, dispozițiile criticate nu permit instanței să dispună restituirea cauzei la procuror sau desființarea hotărârii cu trimiterea cauzei spre soluționare organului judiciar competent.

6. Dispozițiile art. 396 din Codul de procedură penală permit instanței să pronunțe, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal. Astfel, atunci când se constată în

faza de judecată incidența cazului de nulitate absolută anterior precizat, instanța nu are posibilitatea de a trimite cauza spre competentă soluționare organului judiciar abilitat potrivit legii. Aceeași limitare se regăsește și în art. 421 din Codul de procedură penală, instanța de apel fiind în măsură să trimită cauza doar instanței competente nu și altui organ judiciar, chiar dacă se constată incidența unui caz de nulitate absolută.

7. **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală** nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 396 și art. 421 din Codul de procedură penală, cu următorul conținut:

— Art. 396: „(1) *Instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.*

(2) *Condamnarea se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.*

(3) *Renunțarea la aplicarea pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 80—82 din Codul penal.*

(4) *Amânarea aplicării pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile art. 83—90 din Codul penal.*

(5) *Achitarea inculpatului se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)—d).*

(6) *Încetarea procesului penal se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e)—j).*

(7) *Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit art. 18 și se constată, ca urmare a continuării procesului, că sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)—d), instanța de judecată pronunță achitarea.*

(8) *Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit art. 18 și se constată că nu sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)—d), instanța de judecată pronunță încetarea procesului penal.*

(9) În cazul în care, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecății, față de inculpat s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune sau s-a dispus înlocuirea unei alte măsuri preventive cu măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune și inculpatul este condamnat la pedeapsa amenzii, instanța dispune plata acesteia din cauțiune, potrivit dispozițiilor art. 217.

(10) Când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 alin. (1), (1¹) și (2), când cererea inculpatului ca judecata să aibă loc în aceste condiții a fost respinsă sau când cercetarea judecătorească a avut loc în condițiile art. 377 alin. (5) ori art. 395 alin. (2), iar instanța reține aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de către inculpat, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime. Pentru inculpații minori, instanța va avea în vedere aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime.”;

— Art. 421: „Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:

1. respinge apelul, menținând hotărârea atacată:

a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil;

b) dacă apelul este nefondat;

2. admite apelul și:

a) desființează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit regulilor referitoare la soluționarea acțiunii penale și a acțiunii civile la judecata în fond. Instanța de apel readministrează declarațiile pe care prima instanță și-a întemeiat soluția de achitare, dispozițiile art. 374 alin. (7)—(10) și ale art. 383 alin. (3) și (4) aplicându-se în mod corespunzător;

b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.”

12. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3), potrivit căruia România este stat de drept, art. 1 alin. (5), potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 12 referitor la simboluri naționale, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului și art. 21 alin. (3), potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, art. 23 alin. (12), potrivit căruia nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii, și art. 45 referitor la libertatea economică.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că noul Cod de procedură penală a reformat materia nulităților, aducând modificări în conținutul dispozițiilor ce reglementează regimul acestora, una dintre aceste modificări privind scoaterea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală. Astfel, în concepția noului Cod de procedură penală, nerespectarea dispozițiilor procedurale referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală atrăgeau sancțiunea nulității relative, iar nu a nulității absolute.

14. În consecință, în cazul nerespectării acestor dispoziții procedurale, deveneau aplicabile prevederile art. 282 din Codul de procedură penală referitoare la instituția nulității relative. Astfel, încălcarea dispozițiilor procedurale referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală determina nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale se aducea o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu putea fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.

15. Potrivit art. 282 alin. (3) și (4) lit. a) din Codul de procedură penală, această nulitate se putea invoca în cursul sau imediat după efectuarea actului ori cel mai târziu până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură; cel mai târziu până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției; până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății. Consecința neinvocării nulității relative în termenul prevăzut de lege determina acoperirea acestui viciu. De asemenea, viciul se acoperea și în situația în care persoana interesată renunța în mod expres la invocarea nulității.

16. Așa fiind, nulitatea ce decurgea din nerespectarea dispozițiilor procedurale referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală putea fi invocată cel mai târziu până la închiderea procedurii de cameră preliminară, cu consecința pronunțării de către judecătorul de cameră preliminară a uneia dintre soluțiile prevăzute la art. 346 alin. (3) din Codul de procedură penală, și anume restituirea cauzei la parchet dacă: rechizitoriul este neregularitar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 alin. (3), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății; a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale; procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 alin. (3), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.

17. Ulterior, prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.

18. După pronunțarea acestei decizii, legiuitorul nu a intervenit, potrivit art. 147 alin. (1) din Legea fundamentală, în sensul punerii de acord a prevederilor declarate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

19. În această situație, au devenit incidente dispozițiile art. 281 alin. (3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora „*încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. a)—d) poate fi invocată în orice stare a procesului*”.

20. Pe de altă parte, având în vedere că, înainte de pronunțarea deciziei Curții Constituționale, nulitatea ce decurgea din nerespectarea dispozițiilor procedurale referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală nu putea fi ridicată în cursul judecății în primă instanță sau în cursul soluționării apelului, dispozițiile art. 396 și art. 421 din Codul de procedură penală nu prevăd soluțiile pe care judecătorul (fondului sau apelului) le poate pronunța în cazul constatării acestei nulități absolute.

21. În acest context, Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, având aceleași efecte pentru toate autoritățile publice și

toate subiectele individuale de drept. Decizia prin care Curtea Constituțională, în exercitarea controlului concret, *a posteriori*, admite sesizarea de neconstituționalitate este obligatorie și produce efecte *erga omnes*, determinând obligația legiuitorului, potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, de a pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Legii fundamentale. Termenul în care trebuie îndeplinită obligația constituțională este de 45 de zile, consecința nerespectării sale fiind încetarea efectelor juridice a dispozițiilor din legile sau ordonanțele constatate ca fiind neconstituționale în vigoare la data efectuării controlului și suspendate de drept pe durata termenului constituțional.

22. Or, dată fiind natura omisiunii legislative relevate în prezenta cauză, Curtea apreciază că instanța de contencios constituțional nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 396 și ale art. 421 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Rudi Sâma și Diana Ioana Sâma în Dosarul nr. 8.567/30/2016 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 mai 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 247

din 4 iunie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Răzvan Horațiu Radu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ioan Petre Crișan în Dosarul nr. 3.955/83/2017/a1 al Tribunalului Satu

sfera exclusivă de competență a legiuitorului primar sau delegat. În consecință, ținând seama de dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „*Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției*”, și de cele ale art. 1 alin. (5), potrivit cărora „*în România, respectarea [...] legilor este obligatorie*”, Curtea a subliniat că legiuitorul are obligația de a reglementa, în sensul punerii de acord a prevederilor declarate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției, pasivitatea acestuia fiind de natură să determine apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, paragrafele 51, 56 și 57).

Mare — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.843D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale cu privire la dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, și anume deciziile nr. 840 din 8 decembrie 2015, nr. 462 din 5 iulie 2018, nr. 87 din 13 februarie 2019 și nr. 630 din 15 octombrie 2019. În ceea ce privește dispozițiile art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală, consideră că textele de lege criticate nu încalcă prevederile constituționale invocate de autorul excepției, acesta punând în discuție aspecte care pot fi soluționate în procedura de cameră preliminară.

C U R T E A,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea penală nr. 151/JCP din 22 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.955/83/2017/a1, **Tribunalul Satu Mare — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Ioan Petre Crișan cu ocazia soluționării unei cauze penale aflate în procedura de cameră preliminară.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) și (5) privind separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale și principiul legalității, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în fața legii, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (1) referitor la inviolabilitatea libertății individuale și a siguranței persoanei, ale art. 24 privind dreptul la apărare și ale art. 124 referitor la înfăptuirea justiției, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. c) și d) privind dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Arată, astfel, că dispozițiile art. 90 lit. a) din Codul de procedură penală nu prevăd în mod expres în ce constă asistența juridică obligatorie a suspectului și a inculpatului, considerând că aceasta trebuie să includă toate actele de urmărire penală și de cercetare judecătorească efectuate din momentul luării măsurii preventive a reținerii sau, după caz, a arestării și până în momentul punerii în libertate a persoanei respective. Susține că o astfel de lacună legislativă a condus la interpretarea acestui text de lege în sensul că asistența juridică, în aceste cazuri, ar fi obligatorie numai în ceea ce privește actele de urmărire penală care îl privesc nemijlocit pe suspect sau inculpat (audierea acestuia, confruntări, percheziții etc.), nu însă și pentru actele de urmărire penală care nu necesită sau exclud prezența acestuia (audierea martorilor, dispunerea expertizelor, dispunerea comisiilor rogatorii etc.). Or, dacă în cursul cercetării judecătorești, asistența juridică obligatorie include toate actele de judecată, autorul excepției se întreabă retoric „care ar fi justificarea reducerii drastice a conținutului asistenței juridice obligatorii în faza de urmărire penală, prin limitarea acestei obligativități numai la audierea suspectului sau a inculpatului”. Mai arată că, în corelație cu dispozițiile art. 90 lit. a) din Codul de procedură penală, cele ale art. 92 alin. (1)—(3) din același cod încalcă și ele aceleași prevederi din Constituție, întrucât reglementează numai o facultate a avocatului ales sau desemnat din oficiu de a asista la actele de urmărire penală, fără a prevedea expres că, în situația în care suspectul sau inculpatul este reținut sau arestat preventiv, avocatul are obligația să participe/asiste la toate actele de urmărire penală. Consideră că textul art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală golește de conținut noțiunea de asistență juridică obligatorie, deoarece, atât în cazul asistenței juridice obligatorii, cât și în cazul celei facultative, prezența avocatului la efectuarea actelor de urmărire penală este condiționată de manifestarea de voință a acestuia de a fi prezent la derularea actelor de procedură, iar lipsa avocatului, dacă a fost încunoștințat, nu împiedică efectuarea actului, chiar dacă urmărirea penală se efectuează împotriva unui suspect sau inculpat privat de

libertate. Or, asistența juridică obligatorie nu poate fi condiționată de manifestarea de voință a avocatului, adică de împrejurarea dacă acesta dorește sau nu să asigure asistența juridică, întrucât ar fi o evidentă contradicție în termeni. Susține, astfel, că „este de neconceput ca exercitarea apărării obligatorii să fie lăsată la latitudinea avocatului, acesta, din diferite motive (dezinteres sau incompetență profesională) putând să nu își îndeplinească obligațiile contractuale sau legale, în condițiile în care asistența juridică obligatorie este o chestiune de ordine publică”. În ceea ce privește dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, autorul excepției susține că acestea încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 paragraful 3 lit. c) privind dreptul la apărare din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, arată că, în cazul în care inculpatul invocă o nulitate relativă, acesta trebuie să dovedească nu numai încălcarea unei norme de procedură, ci și cauzarea unei vătămări a drepturilor sale, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului respectiv. Consideră că este artificială distincția realizată de Codul de procedură penală între nulitățile absolute și cele relative, având în vedere că în procesul penal regula este oficialitatea, procurorul și părțile, mai ales inculpatul, nesituându-se pe poziții de egalitate în cadrul raportului juridic penal și procesual penal — sarcina probei revenind, în principiu, acuzării, care are nu numai dreptul, ci și obligația de a pune în mișcare acțiunea penală și de a administra toate probele necesare cu privire la existența infracțiunilor, identificarea persoanelor care le-au săvârșit și stabilirea răspunderii penale a acestora —, spre deosebire de dreptul privat, unde părțile se află pe poziții de egalitate. Susține că împiedicarea unei părți de a-și exercita un drept procesual sau de a beneficia de o garanție procesuală a dreptului său la apărare produce, prin ea însăși, o vătămare procesuală, care constă în restrângerea posibilităților de susținere a intereselor ei legitime.

6. **Tribunalul Satu Mare — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate nu aduc nicio atingere prevederilor din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale invocate de autorul excepției.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. În acest sens, arată că, având a se pronunța asupra unor critici similare invocate cu privire la dispozițiile art. 171 din Codul de procedură penală din 1968 — corespondentul art. 90 din noul Cod de procedură penală —, prin Decizia nr. 494 din 19 aprilie 2011, Curtea Constituțională a reținut că dreptul la apărare nu poate fi confundat cu dreptul la asistență juridică obligatorie, primul fiind garantat în toate cazurile, iar cel de-al doilea fiind creat de legiuitor, care stabilește și cazurile în care se consideră că este necesar. Așadar, întrucât Constituția garantează dreptul la apărare, iar nu și pe cel la asistență juridică obligatorie, stabilirea cazurilor în care aceasta din urmă este obligatorie

constituie atributul exclusiv al legiuitorului. De asemenea, în ceea ce privește dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, Guvernul invocă jurisprudența Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală. Dispozițiile art. 92 alin. (1) din Codul de procedură penală au fost modificate prin prevederile art. 102 pct. 54 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 90 lit. a): „*Asistența juridică este obligatorie: a) când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenție ori într-un centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, chiar în altă cauză, precum și în alte cazuri prevăzute de lege;*”;

— Art. 92 alin. (1)—(3): „(1) În cursul urmăririi penale, avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu excepția:

a) situației în care se utilizează metodele speciale de supraveghere ori cercetare, prevăzute în cap. IV din titlul IV;

b) percheziției corporale sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante.

(2) Avocatul suspectului sau inculpatului poate solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți. Încunoștințarea se face prin notificare telefonică, fax, e-mail sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

(3) Lipsa avocatului nu împiedică efectuarea actului de urmărire penală sau a audierii, dacă există dovada că acesta a fost încunoștințat în condițiile alin. (2).”;

— Art. 282 alin. (1): „(1) Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.”

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) și (5) privind separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale și principiul legalității, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în fața legii, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (1) referitor la inviolabilitatea libertății individuale și a siguranței persoanei, ale

art. 24 privind dreptul la apărare și ale art. 124 referitor la înfăptuirea justiției, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 paragraful 1 și paragraful 3 lit. c) și d) privind dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 90 din Codul de procedură penală stabilesc în ce cazuri este obligatorie asistența juridică a suspectului sau a inculpatului, și anume: când suspectul sau inculpatul este minor, internat într-un centru de detenție ori într-un centru educativ, când este reținut sau arestat, chiar în altă cauză, când față de acesta a fost dispusă măsura de siguranță a internării medicale, chiar în altă cauză, precum și în alte cazuri prevăzute de lege [lit. a)]; în cazul în care organul judiciar apreciază că suspectul ori inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea [lit. b)]; precum și în cursul procedurii în cameră preliminară și în cursul judecării în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani [lit. c)].

14. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, dacă suspectul sau inculpatul nu și-a ales un avocat, prevederile art. 91 alin. (1) din Codul de procedură penală instituie în sarcina organului judiciar obligația de a asigura prezența unui apărător din oficiu. Respectarea de către organul judiciar a acestei obligații este garantată prin intermediul dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, care sancționează cu nulitatea absolută încălcarea dispozițiilor privind asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența juridică este obligatorie. Dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura camerei preliminare, nulitatea se constată până la încheierea procedurii în camera preliminară, potrivit prevederilor art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală.

15. Curtea constată că dispozițiile art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală nu aduc nicio atingere dreptului la apărare consacrat de prevederile art. 24 din Constituție și ale art. 6 paragraful 3 lit. c) și d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere faptul că dreptul la apărare nu poate fi confundat cu dreptul la asistență juridică obligatorie. Primul este garantat de Legea fundamentală și de Convenție în orice situație, pe când cel de-al doilea este creat de legiuitor, care stabilește și cazurile în care consideră că este necesar, așa cum a reținut Curtea Constituțională printr-o bogată jurisprudență cu privire la dispozițiile art. 171 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală din 1968, dispoziții cu un conținut similar cu cel al prevederilor art. 90 din noul Cod de procedură penală (de exemplu, Decizia nr. 600 din 21 septembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 24 octombrie 2006, Decizia nr. 62 din 31 ianuarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 25 februarie 2008, Decizia nr. 102 din 14 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2008, Decizia nr. 312 din 13 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 17 aprilie 2008, Decizia nr. 771 din 1 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2008, Decizia nr. 834 din 22 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 30 iulie 2010, Decizia nr. 313 din 3 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 12 aprilie 2011, și Decizia nr. 970 din 12 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 605 din 26 august 2011).

16. Astfel, nu poate fi reținută critica autorului excepției potrivit căreia dispozițiile art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală încalcă dreptul la apărare consacrat de prevederile art. 24 din Constituție și ale art. 6 paragraful 3 lit. c) și d) din Convenție — pe motiv că nu prevăd, în mod expres, că asistența juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului include toate actele de urmărire penală efectuate în intervalul de timp cât suspectul sau inculpatul este reținut sau arestat preventiv, chiar în altă cauză (inclusiv actele de urmărire penală care nu necesită sau exclud prezența acestuia), și că avocatul are obligația să participe/asiste la toate actele de urmărire penală (în afara celor două care sunt exceptate) —, câtă vreme exercitarea dreptului la asistență juridică este garantată.

17. În acest sens, Curtea observă că dreptul la apărare, reglementat de prevederile art. 24 din Constituție, se referă la asistența juridică facultativă. În cazurile în care legea impune asistența juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului, apărarea are valoarea unei instituții de cert interes social, care funcționează atât în favoarea suspectului și a inculpatului, cât și în vederea asigurării unei bune desfășurări a procesului penal, în considerarea unor situații speciale, în deplină concordanță și cu prevederile constituționale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și ale art. 124 referitor la înfăptuirea justiției. Totodată, faptul că legiuitorul impune anumite condiții de exercitare a dreptului la apărare, cărora avocatul — indiferent că este ales de suspect sau inculpat ori desemnat din oficiu de către organul judiciar — este obligat să se conformeze, nu constituie o încălcare a prevederilor art. 24 din Legea fundamentală.

18. Referitor la asistența juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului, dispozițiile art. 90 și ale art. 91 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt mai favorabile decât norma corespondentă din art. 6 paragraful 3 lit. c) din Convenție — ce prevede dreptul acuzatului de a se apăra el însuși sau de a fi asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, de a fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer —, așa cum a reținut Curtea Constituțională în jurisprudența sa cu privire la dispozițiile art. 90 lit. b) și c) din Codul de procedură penală (Decizia nr. 328 din 24 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 611 din 10 august 2016, paragraful 17, Decizia nr. 506 din 5 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 833 din 20 octombrie 2016, paragraful 15, Decizia nr. 134 din 20 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 5 iulie 2018, paragraful 19, și Decizia nr. 519 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 27 ianuarie 2020, paragraful 16).

19. Totodată, Curtea constată că, sub aspectul exercitării dreptului la apărare, legiuitorul reglementează de o manieră identică drepturile avocatului suspectului sau inculpatului, indiferent dacă apărătorul este ales sau desemnat din oficiu. Astfel, dispozițiile art. 92 din Codul de procedură penală stabilesc că, în cursul urmăririi penale, avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu excepția situației în care se utilizează metodele speciale de supraveghere ori cercetare, precum și cu excepția percheziției corporale sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante [alin. (1)]. În acest sens, avocatul — ales sau desemnat din oficiu — are dreptul să solicite să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți

[alin. (2)]. Dacă există dovada că avocatul a fost încunoștințat, lipsa acestuia nu împiedică efectuarea actului de urmărire penală sau a audierii [alin. (3)].

20. Așa fiind, atunci când, potrivit prevederilor art. 90 din Codul de procedură penală, asistența juridică este obligatorie, organului judiciar îi incumbă obligația de a lua măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu, dacă suspectul sau inculpatul nu are un avocat ales, precum și obligația de a asigura caracterul efectiv al dreptului la apărare, prin crearea posibilității pentru avocatul inculpatului de a asista la efectuarea tuturor actelor de urmărire penală la care are dreptul să asiste și la audierea realizată de judecătorul de drepturi și libertăți. În acest scop, dispozițiile art. 92 alin. (2) fraza a doua din Codul de procedură penală îi impun în mod expres organului judiciar să dea curs solicitării avocatului de a fi încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți. Întrucât îi este imputabilă organului judiciar, neîndeplinirea oricăreia dintre aceste două obligații atrage nulitatea absolută a actului de urmărire penală efectuat în lipsa avocatului suspectului sau inculpatului, în temeiul dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală.

21. Așadar, Curtea nu poate reține critica potrivit căreia legiuitorul lasă la aprecierea discreționară a organelor de urmărire penală modul de asigurare a asistenței juridice obligatorii. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate face, de fapt, o confuzie atunci când analizează conținutul noțiunii de asistență juridică obligatorie a suspectului sau a inculpatului — pe care o rezumă la actele de urmărire penală care îl privesc nemijlocit pe acesta (de exemplu, audiere, confruntare sau percheziție domiciliară), întrucât sfera acestei noțiuni reiese cu claritate, așa cum s-a arătat mai sus, din cuprinsul dispozițiilor art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală, în sensul că, în cursul urmăririi penale, avocatul suspectului sau al inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu excepția celor două situații mai sus menționate, în care se utilizează metodele speciale de supraveghere ori cercetare sau se efectuează percheziția corporală sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante. Așa fiind, dispozițiile de lege criticate întrunesc cerințele privind claritatea și previzibilitatea legii și nu aduc nicio atingere principiului legalității, consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

22. Ipoteza la care se referă autorul excepției — aceea în care avocatul inculpatului fie nu solicită organului judiciar să îl încunoștințeze de efectuarea unui anumit act de urmărire penală, fie solicită și este încunoștințat, dar decide să nu asiste la efectuarea actului — vizează modalitatea concretă în care avocatul respectiv înțelege să exercite apărarea în cauză, iar nu modul în care organul judiciar și-a îndeplinit obligația prevăzută de dispozițiile art. 90 și ale art. 91 alin. (1) din Codul de procedură penală, de a asigura inculpatului asistență juridică din partea unui avocat din oficiu. Altfel spus, dacă organul judiciar a luat măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu ori dacă suspectul sau inculpatul are apărător ales, iar avocatul respectiv — ales sau desemnat din oficiu — exercită apărarea într-un mod apreciat de către suspect sau inculpat ca fiind necorespunzător, este pusă în discuție conduita procesuală a avocatului, care nu este imputabilă organului judiciar. Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că prevederile art. 6 paragraful 3 lit. c) din Convenție, care îi recunosc oricărui acuzat dreptul „să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător”, nu precizează condițiile de exercitare a acestui drept, lăsând

statelor contractante dreptul să aleagă mijloacele potrivite pentru a permite sistemului lor judiciar să garanteze acest drept. Din acest motiv, statului nu i se poate imputa răspunderea pentru orice deficiență a asistenței din partea unui avocat numit din oficiu sau ales de acuzat. Din independența baroului față de stat rezultă faptul că organizarea apărării aparține, în mare parte, acuzatului și avocatului său, numit din oficiu cu titlu de asistență judiciară sau retribuit de clientul său [Hotărârea din 16 decembrie 2008, pronunțată în Cauza *Rupa împotriva României* (nr. 1), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 10 august 2010, paragrafele 225 și 226]. Tot Curtea de la Strasbourg a constatat, într-o altă speță, că nu este rolul statului acela de a obliga un avocat, fie numit din oficiu, fie ales, să efectueze anumite proceduri legale contrare opiniei sale cu privire la șansele de succes ale acestora. Astfel de puteri acordate statului ar fi în detrimentul rolului esențial pe care îl are profesia independentă de avocat într-o societate democratică, profesie întemeiată pe relația de încredere dintre avocat și client. Responsabilitatea statului este aceea de a asigura un echilibru între exercitarea efectivă a accesului la o instanță, pe de o parte, și independența profesiei de avocat, pe de altă parte (Hotărârea din 22 martie 2007, pronunțată în Cauza *Staroszczyk împotriva Poloniei*, paragraful 133).

23. De asemenea, Curtea nu poate reține nici critica adusă dispozițiilor art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală cu privire la pretinsa încălcare a principiului egalității cetățenilor în fața legii, consacrat de prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție. Așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, persoanele care au calitatea de suspect sau inculpat în faza de urmărire penală și cele care au calitatea de inculpat în cursul procedurii în cameră preliminară și în cursul judecării se află în situații juridice diferite, chiar dacă sunt acuzate de săvârșirea unor infracțiuni din aceeași categorie, diferență determinată de specificul acestor faze procesuale și de drepturile și obligațiile diferite pe care părțile procesului penal le au în cadrul acestora. Astfel se justifică acordarea de către legiuitor a unui regim juridic diferit sub aspectul asigurării asistenței juridice din oficiu în faza urmăririi penale față de cea a camerei preliminare și de cea a judecării, fără ca dispozițiile de lege criticate să contravină prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție (Decizia nr. 134 din 20 martie 2018, paragraful 24, și Decizia nr. 519 din 24 septembrie 2019, paragraful 18, citate mai sus).

24. Pentru motivele mai sus arătate, dispozițiile art. 90 lit. a) și ale art. 92 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală nu încalcă nici prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) privind separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale și ale art. 23 alin. (1) referitor la inviolabilitatea libertății individuale și a siguranței persoanei.

25. Cât privește critica referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 90 lit. a) din Codul de procedură penală în sensul că asistența juridică ar fi obligatorie numai în ceea ce privește actele de urmărire penală care îl privesc nemijlocit pe suspect sau inculpat (de exemplu, audiere, confruntare sau percheziție domiciliară), Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că nu este competentă să se pronunțe cu privire la modul de aplicare a legii de către organele de urmărire penală (Decizia nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, paragraful 17, Decizia nr. 145 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 10 iunie 2016, paragraful 19, și Decizia nr. 698 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2017,

paragraful 23). Atât interpretarea conținutului normelor juridice, ca fază indispensabilă procesului de aplicare a legii la situația de fapt dedusă judecării, cât și aprecierea legalității activității desfășurate de către organele de urmărire penală sunt, în speță, de competența judecătorului de cameră preliminară (Decizia nr. 332 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 16 august 2017, paragraful 14, Decizia nr. 500 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 19 noiembrie 2018, paragraful 14, și Decizia nr. 824 din 12 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 10 martie 2020, paragraful 14).

26. Referitor la dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea observă că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la principiul dreptului la un proces echitabil, consacrat de prevederile art. 21 din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 87 din 13 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 498 din 19 iunie 2019, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate, reținând, în paragrafele 53—59, că nulitatea relativă este o nulitate virtuală, ce derivă din principiul fundamental al legalității și rezultă din încălcarea dispozițiilor legale referitoare la desfășurarea procesului penal, altele decât cele expres prevăzute de lege, care atrag nulitatea absolută. Aceasta poate fi invocată de către procuror, părți și subiecții procesuali principali, atunci când au un interes procesual propriu în respectarea dispozițiilor legale încălcate. Prin urmare, nulitatea relativă are următoarele caracteristici: intervine atunci când prin încălcarea dispozițiilor legale s-a produs o vătămare a drepturilor participanților la procesul penal anterior enumerați; trebuie invocată într-o anumită etapă a procesului penal sau într-un anumit moment procesual; se acoperă atunci când titularii dreptului de a o invoca nu își exercită acest drept în termenul de decădere prevăzut de lege; iar subiecții procesuali care pot invoca nulitatea relativă trebuie să aibă calitatea prevăzută de lege, precum și un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale pretins încălcate. Așadar, cazurile în care poate fi invocată nulitatea relativă sunt, teoretic, foarte numeroase, fiind reprezentate de toate încălcările unor dispoziții procesuale penale, altele decât cele pentru care poate fi invocată nulitatea absolută. Cu toate acestea, cele mai întâlnite cauze de nulitate relativă se referă la: reglementarea regulilor de bază, a principiilor sau a altor cerințe care asigură organizarea și desfășurarea procesului penal, competența organelor judiciare, sesizarea organelor judiciare, forma și conținutul actelor procedurale, procedura de citare și de comunicare a actelor procedurale, termenele procedurale și administrarea probelor.

27. Prin Decizia nr. 87 din 13 februarie 2019, mai sus menționată, Curtea a constatat că, spre deosebire de nulitatea relativă, nulitatea absolută se caracterizează prin aceea că nu poate fi înlăturată în niciun fel, poate fi invocată în orice stare a procesului penal — cu excepția cazurilor prevăzute de dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. e) și lit. f) din Codul de procedură penală, care pot fi invocate în condițiile stabilite de prevederile art. 281 alin. (4) din același cod — și poate fi luată în considerare din oficiu. Cazurile de nulitate absolută se referă la: compunerea completului de judecată, competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, publicitatea ședinței de judecată, participarea procurorului la judecată, atunci când aceasta este obligatorie, prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea lor la ședința de judecată este

obligatorie potrivit legii, și la efectuarea unor acte procesuale și procedurale interzise de lege ca efect al inadmisibilității sau al decăderii. Curtea a reținut că în cazul nulităților absolute vătămarea procesuală este prezumată *iuris et de iure*, neexistând o condiție în sensul dovedirii existenței acesteia, pe când în cazul nulităților relative vătămarea produsă prin nerespectarea legii trebuie dovedită de către acela care invocă această sancțiune. Chiar și dovedită fiind, se va constata incidența nulității relative numai dacă vătămarea nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului. Astfel, Curtea a reținut că nulitatea reprezintă o sancțiune procedurală extremă, care intervine numai atunci când alte remedii nu sunt posibile. Cum însă nu orice încălcare a unei norme procedurale provoacă o vătămare care nu poate fi reparată decât prin anularea actului, legiuitorul a instituit regula potrivit căreia nulitatea actului făcut cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal intervine numai atunci când s-a adus o vătămare ce nu poate fi înlăturată în alt mod. Această reglementare reflectă preocuparea legiuitorului de a salva actele procedurale care, deși inițial nu au respectat formele procedurale, își pot atinge scopul prin completarea sau refacerea lor. Nimic nu împiedică persoana interesată ca, în ipoteza în care există o vătămare ce nu poate fi înlăturată, să invoce și să dovedească vătămarea pretinsă. Așadar, condiționarea anulării actului de procedură care nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege de dovedirea existenței unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a respectivului act de procedură de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei „derogări” de la obligativitatea respectării legii.

28. Totodată, prin Decizia nr. 87 din 13 februarie 2019, mai sus citată, Curtea a concluzionat că, în mod evident, nulitatea absolută nu poate interveni în cazul oricărei încălcări a normelor de procedură, ci aceasta trebuie să fie incidentă atunci când

normele de procedură încălcate reglementează un domeniu cu implicații decisive asupra procesului penal (Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 57). Cu alte cuvinte, atunci când normele de procedură reglementează elemente esențiale, cu implicații fundamentale asupra procesului penal, legiuitorul trebuie să reglementeze sancțiuni adecvate aplicabile în cazul încălcării acestora. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a observat că autorul excepției dorește, practic, ca sancțiunea nulității absolute să intervină în cazul încălcării oricărei norme de procedură penală, fără nicio distincție, ceea ce ar echivala cu reglementarea unei prezumții absolute că încălcarea oricărei norme procedurale generează o vătămare ce nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea sancțiunii nulității absolute, nu și prin aplicarea altor remedii procesuale. O asemenea reglementare ar presupune că încălcarea oricărei dispoziții legale ar atrage, *per se*, sancțiunea cea mai gravă — nulitatea absolută — consecința într-un asemenea caz fiind îngreunarea desfășurării procedurilor penale.

29. În același sens sunt și Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, Decizia nr. 462 din 5 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 991 din 22 noiembrie 2018, și Decizia nr. 630 din 15 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.024 din 19 decembrie 2019.

30. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

31. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Petre Crișan în Dosarul nr. 3.955/83/2017/a1 al Tribunalului Satu Mare — Secția penală și constată că dispozițiile art. 90 lit. a), ale art. 92 alin. (1)—(3) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Satu Mare — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 4 iunie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ORDIN

pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor privind autorizarea/înregistrarea/avizarea/certificarea în domeniul sanitar-veterinar și eliberarea certificatelor de competențe profesionale/recunoaștere a calificărilor profesionale și/sau a adevărului privind exercitarea efectivă și legală a profesiilor de asistent veterinar și tehnician veterinar reglementate în România

Văzând Referatul de aprobare nr. 1.676 din 6.04.2020, întocmit de Direcția generală sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) și ale art. 18 din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — La Norma sanitară veterinară privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și a bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 194 și 194 bis din 26 martie 2010, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 52 se introduce un nou articol, articolul 521, cu următorul cuprins:

„Art. 521. — Documentația necesară pentru înregistrarea/autorizarea sanitar-veterinară conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. II. — La Procedura de eliberare a Certificatului de competență profesională pentru conducătorii și însoțitorii de pe vehiculele rutiere care transportă animale vii, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 201/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 880 din 21 decembrie 2007, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 12 se introduce un nou articol, articolul 121, cu următorul cuprins:

„Art. 121. — Documentația necesară obținerii Certificatului de competență profesională și a duplicatului se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. III. — La procedura de organizare și de desfășurare a cursurilor de instruire privind creșterea și protecția puilor de carne, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2013,

publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 516 din 14 august 2013, după articolul 11 se introduce un nou articol, articolul 111, cu următorul cuprins:

„Art. 111. — Documentația necesară obținerii Certificatului de competență profesională și a duplicatului se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. IV. — La procedura de organizare și de desfășurare a cursurilor de formare pentru personalul implicat în realizarea operațiunilor deucidere și a operațiunilor aferente, precum și a celor destinate responsabililor cu bunăstarea animalelor din abatoare, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 73/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 19 august 2013, după articolul 11 se introduce un nou articol, articolul 111, cu următorul cuprins:

„Art. 111. — Documentația necesară obținerii Certificatului de competență profesională și a duplicatului se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. V. — Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 97/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinară privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice, pentru aprobarea Normei sanitare veterinară privind procedura de autorizare sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri, precum și pentru modificarea Normei sanitare veterinară privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport

din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 722 din 25 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. În anexa nr. 1, după articolul 3 se introduce un nou articol, articolul 3¹, cu următorul cuprins:

„Art. 3¹. — Documentația necesară pentru autorizarea sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

2. În anexa nr. 2, după articolul 10 se introduce un nou articol, articolul 10¹, cu următorul cuprins:

„Art. 10¹. — Documentația necesară pentru autorizarea sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. VI. — La Norma sanitar-veterinară privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților din domeniul subproduselor de origine animală și produselor derivate care nu sunt destinate consumului uman, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 79/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 și 690 bis din 21 august 2019, la articolul 7, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alineatul (10), cu următorul cuprins:

„(10) Documentația necesară pentru înregistrarea/autorizarea/înregistrarea specială sanitar-veterinară/obținerea avizului de principiu conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. VII. — La Norma sanitară veterinară privind procedura de autorizare/înregistrare sanitar-veterinară a unităților ce desfășoară activități în domeniul hranei pentru animale și a mijloacelor de transport al hranei pentru animale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 44/2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 11 mai 2017, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 16 se introduce un nou articol, articolul 16¹, cu următorul cuprins:

„Art. 16¹. — Documentația necesară pentru înregistrarea/autorizarea sanitar-veterinară conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. VIII. — La Norma sanitară veterinară privind Codul produselor medicinale veterinare, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 187/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 804 și 804 bis din 26 noiembrie 2007, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 99 se introduce un nou articol, articolul 99¹, cu următorul cuprins:

„Art. 99¹. — (1) Documentația necesară pentru autorizarea/avizarea/certificarea conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.

(2) Documentația necesară pentru reînnoirea sau modificarea autorizațiilor/avizelor/certificatelor conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. IX. — La Norma sanitară veterinară privind condițiile de organizare și funcționare a unităților farmaceutice veterinare, precum și procedura de înregistrare sanitară veterinară/autorizare sanitară veterinară a unităților și activităților din domeniul farmaceutic veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 83/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 și 541 bis din 22 iulie 2014, cu modificările și completările ulterioare, articolul 85 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 85. — (1) Documentația necesară pentru autorizarea/înregistrarea/certificarea conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.

(2) Documentația necesară pentru modificarea autorizațiilor/înregistrărilor/certificatelor conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.

(3) Anexele nr. 1—19 fac parte integrantă din prezenta normă sanitară veterinară.”

Art. X. — La Norma sanitară veterinară privind procedura de introducere pe piață și de utilizare a reagenților și a seturilor de diagnostic de uz veterinar, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 81/2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 726 din 27 octombrie 2008, cu modificările ulterioare, după articolul 24 se introduce un nou articol, articolul 24¹, cu următorul cuprins:

„Art. 24¹. — (1) Documentația necesară pentru autorizarea conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.

(2) Documentația necesară pentru modificarea autorizațiilor conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. XI. — La Norma sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor privind autorizarea laboratoarelor în care se desfășoară activități supuse supravegherii și controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 114/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 și 66 bis din 27 ianuarie 2014, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 118 se introduce un nou articol, articolul 118¹, cu următorul cuprins:

„Art. 118¹. — (1) Documentația necesară pentru autorizarea sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.

(2) Documentația necesară pentru modificarea autorizațiilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare se poate transmite și online prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. XII. — La Norma sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895 din 30 decembrie 2008, cu modificările și completările ulterioare, după articolul 2 se introduce un nou articol, articolul 2¹, cu următorul cuprins:

„Art. 2¹. — Documentația necesară pentru înregistrarea sanitar-veterinară, înregistrarea sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor, înregistrarea pentru siguranța alimentelor, conform prevederilor prezentei norme sanitar-veterinare, se poate depune și online, scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. XIII. — Norma sanitară veterinară privind procedura de autorizare sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor a unităților care produc, procesează, depozitează, transportă și/sau distribuie produse de origine animală, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 57/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 6 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Documentația prevăzută la alin. (4) se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

2. După articolul 5 se introduce un nou articol, articolul 5¹, cu următorul cuprins:

„Art. 5¹. — Documentația prevăzută la art. 5 se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

3. La articolul 8, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Documentația prevăzută la alin. (3) se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

4. La articolul 9, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Documentația prevăzută la alin. (2) se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

5. La articolul 12, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Documentația prevăzută la alin. (1), (4) și (5) se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

6. La articolul 18¹, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Notificarea prevăzută la alin. (1) se poate depune și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. XIV. — La Regulamentul privind eliberarea, pentru profesiile de asistent veterinar și tehnician veterinar reglementate în România, a adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și/sau a adeverinței privind exercitarea efectivă și legală a profesiilor de asistent veterinar și tehnician veterinar reglementate în România, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 175/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 10 noiembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare, la articolul 2, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Documentele prevăzute la alin. (1), precum și documentele prevăzute la art. 5 alin. (3) se pot transmite și online, în format scanat, prin platforma Punctului de contact unic electronic — PCUe, dezvoltată de Agenția pentru Agenda Digitală a României.”

Art. XV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Ioan Alexandru Zarug

București, 25 iunie 2020.
Nr. 115.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

